

Forststyrelsen, Naturtjänster

Livskraft för människor och natur

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN

Vår slagkraft ökar – tryggas finansieringen?

Den verksamhet som Forststyrelsens Naturtjänster bedriver blir allt slagkraftigare. Detta märks i den offentliga debatten, det ökade antalet kunder, den växande naturturismen samt i responsen från besökarna.

Naturens betydelse för finländarna syntes bra under firandet av Finlands 100-årsjubileum. Som första land i världen flaggade Finland naturen till ära. Dessutom deltog över 300 000 personer i Naturens dagar, som samordnades av Forststyrelsens Naturtjänster och genomfördes av ett vidsträckt partnersätverk. Till vår stora glädje deltog även presidentparet i två evenemang.

Hossa blev Finlands 40:e nationalpark, och internationella medier noterade i stor utsträckning naturens roll i firandet av Finlands 100-årsjubileum.

Antalet besökare i nationalparkerna överskred i fjol för första gången 3-miljonersgränsen. Ökningen jämfört med föregående år var 10 %. Den effekt som våra natur- och historiska objekt har på den

lokala ekonomin ökade ännu mera, dvs. 11 %, och var 258 miljoner euro.

Besökarna inte bara bidrar med pengar till den lokala ekonomin, utan de återvänder hem strålande av välbefinnande. Över 87 % av dem upplever att besöket haft ganska eller mycket stor effekt på hälsan och välbefinnandet.

Även Naturtjänsternas projektverksamhet är imponerande. År 2017 genererade den statliga budgetfinansieringen på knappt en halv miljon en extern andel

på över 1,5 miljoner euro för naturskyddsprojekt, som vi genomförde med stöd från Europeiska unionens LIFE-fond. Tillsammans med våra partner bland annat förbättrade vi tillståndet i insjöar, återställde vid våtmarker och solsteka miljöer i naturligt tillstånd samt främjade vi skyddet av saimenvikaren.

Naturobjektens popularitet och därmed naturturismen kan emellertid inte fortsätta att växa, om vi inte kan satsa på serviceutrustningens kvalitet och skötsel på besöksobjekten. Därför har Naturtjänsterna gallrat bland serviceutrustningen på mindre populära objekt för att kunna upprätthålla servicen på de objekt som har flest besökare.

Ändå är en del av service- och informationsutrustningen redan nu i dåligt skick eller håller på att försämrans. Reparationskostnaden på naturobjekten uppgår till 44,2 miljoner euro och på de historiska objekten till 72 miljoner euro. Utmaningarna med att upprätthålla underhållet av informations- och serviceutrustningen måste lösas, så att vi kan trygga naturturismens tillväxt samt värdet på våra unika nationaltillgångar.

**Timo Tanninen, naturtjänstdirektör
Forststyrelsen**

Över 55 000 personer deltog i evenemangen under den finska naturens dag den 26 augusti 2017. JARI KOSTET

Välstånd natur – välstånd människor

Nationalparkerna Pallas-Yllästunturi och Pyhä-Luosto firar sina 80-årsdagar 2018. MIKKO KARJALAINEN / VASTAVALO.FI

I en varierande natur florerar arter och livsmiljöer. En rik natur är en källa till såväl socialt som fysiskt och psykiskt välbefinnande. Naturen och tjänster i anslutning till den är även Finlands trumfkort när det gäller att locka turister.

M Forststyrelsens Naturtjänster sköter och skyddar nationalparkerna och andra vackra naturobjekt och historiska objekt. Med skattemedel erbjuder vi god basservice i anslutning till friluftsliv.

Vi inspirerar människor att röra sig i naturen och skapar förutsättningar för företagsverksamhet med anknytning till turism. Våra partnerföretag förbinder sig att följa principerna för hållbar användning av naturen. Besökarna köper lokala tjänster och initierar ekonomisk aktivitet.

Vi samarbetar med aktörer inom såväl naturskyddet som välfärdsbranschen både lokalt och på riksplanet. Naturmiljön ökar motståndskraften mot sjukdomar och allergier.

Saimenvikarbeståndet håller på att återhämta sig. Snöfattiga vintrar föds allt flera kutar i bon som honorna har gjort i hjälpdrivar som Forststyrelsen och frivilliga skottat ihop inom projektet Saimenvikaren-LIFE. TIMO SEPPÄLÄINEN

NATIONALPARKER FÖR ALLA

Finlands 40 nationalparker har grundats som skyddsobjekt och sevärdheter i vår vackraste natur.

Nationalparkerna är öppna för alla som vill beundra vår natur under en avslappnad utflykt eller en krävande vandring.

År 2017 översteg antalet besök 3 miljoner. Besökarna fick motion och upplevelser, näromgivningen 206,5 miljoner euro i pengar och arbete motsvarande 2 055 årsverken.

• www.utinaturen.fi/nationalparker

**0,5 mn € i statlig budgetfinansiering genererade
1,5 mn € i extern finansiering
för naturskyddsprojekt,
som vi genomförde med stöd
från EU:s LIFE-fond 2017.**

Myrarna erbjuder rent vatten och naturupplevelser. Av budgeten på nästan 9 mn € för skyddsåtgärderna inom projektet Hydrologi-LIFE finansierar EU 60 %.

Framgångsrikt skyddsarbete och efterfrågestyrda tjänster

Den sällsynta nipsippan fick hjälp genom utplantering inom projektet Ljus & Eld LIFE.

Forststyrelsens Naturtjänster ansvarar för skötseln och användningen av nätverket av naturskyddsområden på statliga mark- och vattenområden i hela Finland. Vi erbjuder dem som rör sig i naturen bra friluftskonstruktioner och kundservice.

Vår verksamhet finansieras med statliga budgetmedel och styrs av miljöministeriet samt jord- och skogsbruksministeriet och riksdagen.

Vi kompletterar hela tiden uppgifterna om situationen för hotade arter och naturtyper samt kulturarvet. Vi samlar också information om antalet besök på olika objekt samt respons från kunderna.

Vi inriktar skötselåtgärderna kostnads-effektivt för att värdefulla naturmiljöer och historiska objekt ska bevaras och människorna kunna bekanta sig med dem.

Projektfinsiering mångfaldigar de statliga pengarna

Vår projektverksamhet är omfattande. Vi behöver emellertid statlig budgetfinansiering för den självfinansierade andelen. Vi mångfaldigar den genom projektfinsiering.

Med hjälp av EU:s LIFE-finansiering förverkligar vi stora, fleråriga naturskyddsprojekt tillsammans med våra partner. Inom projektet Freshabit arbetar 30 partner under ledning av Naturtjänsterna med att

skydda insjöarna och främja naturturismen. Projektet Hydrologi-LIFE syftar till att trygga myrar, bäckar och fågelvatten på 103 objekt på Natura 2000-områden i hela Finland 2017–2023. Projektet Ljus & Eld LIFE istandsätter livsmiljöer för arter som kräver solsteka platser såsom åsar och sanddyner.

Även för att utveckla historiska objekt och våra tjänster använder vi oss av olika finansieringsmetoder och partnerskap.

Omfattande service enligt efterfrågan

Varje år företas det sammanlagt cirka 6 miljoner besök på våra naturobjekt och historiska objekt och ungefär en miljon besök i naturumen. Våra populära webbtjänster Utinaturen.fi och Utflyktskarta.fi hjälper folk hitta till dessa objekt. Vi underhåller friluftskonstruktioner såsom naturstiggar och bryggor, rastplatser, ödestugor, skidspår och snökoterspår.

När tjänsterna utvecklas läggs fokus på de ställen där störst antal människor rör sig. Användningen av köpta tjänster och

VENLA LUOSTARINEN

Raseborgs borgruin är en populär plats för evenemang, men kräver fortlöpande underhåll.

samarbetsföretag har ökat kraftigt inom tjänsteproduktionen när det gäller allt från skötsel av naturum och guidningar till underhåll av eld- och rastplatser.

En del av service- och informationsutrustningen är dock i dåligt skick och

underhållet kräver satsningar på populära objekt. Reparationsskulden överstiger 44 miljoner euro på naturobjekten och 72 miljoner euro på de historiska objekten.

Forststyrelsen har utvecklat leder för den populära terrängcyklingen i nationalparkerna. SAARA AIRAKSINEN

Forststyrelsen jobbar aktivt med att undersöka havsnaturens tillstånd i bl.a. de 5 nationalparkerna på havsområden och Kvarkens världsarvsområde. ESSI KESKINEN

Naturtjänster samt Jakt- och fisketjänster

Forststyrelsen är ett statligt affärsverk som förvaltar statens jord- och vattenområden och som har såväl affärsverksamhet som offentliga förvaltningsuppgifter. Till Forststyrelsens enhet för offentliga förvaltningsuppgifter hör **Naturtjänsterna** samt **Jakt- och fisketjänsterna**. Resultatavtalet för dessa är gemensamt och deras verksamhet rapporteras som en helhet.

Naturtjänsterna

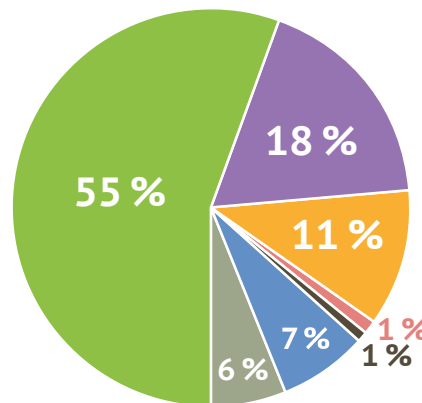
- sköter naturskyddsområden och kulturarvsobjekt
- samlar in information om skyddsobjekten
- erbjuder avgiftsfri basservice för utflykter
- underhåller snöskoterspår och säljer snöskotertillstånd
- deltar i internationellt naturskyddsarbete.

Jakt- och fisketjänsterna sköter jaktmarker och fiskevatten, säljer fiske- och jakttillstånd samt ansvarar för jakt- och fiskeövervakningen.

Verksamhetsberättelsen för enheten för offentliga förvaltningsuppgifter har publicerats som en del av Forststyrelsens årsberättelse: www.metsa.fi/web/sv/arsrapportering.

Finansieringen av de offentliga förvaltningsuppgifterna 2017

Verksamheten finansieras i huvudsak med statens budgetmedel. Inkomstfinansieringen består av bland annat jakttillstånds-, fisketillstånds- och hyresinkomster.

■ Miljöministeriet 34,0 mn €
 ■ Inkomstfinansiering 11,3 mn €
 ■ Jord- och skogsbruksministeriet 7,0 mn €
 ■ Arbets- och näringsministeriet 0,5 mn €
 ■ Justitieministeriet 0,8 mn €
 ■ EU-projektfinansiering 4,2 mn €
 ■ Annan finansiering 3,6 mn €
Sammanlagd finansiering för de offentliga förvaltningsuppgifterna 2017: 61,4 mn €

Naturtjänsterna 2017

Naturtjänsterna uppnådde de målsättningar som riksdagen satt upp mycket väl.

Till exempel

- skötte vi om eller restaurerade naturtyper på 5 746 hektar (av vilket 4 600 ha utgjordes av vårdbiotoper)
- utförde vi 6 400 kontroller av artförekomst
- restaurerade vi historiska objekt och utvecklade turisttjänsterna på dessa
- ökade antalet besök i nationalparkerna med 296 500 besök, dvs. 10 %, från föregående år
- ökade antalet användare av vår webbtjänst Luontoon.fi/Utinauteren.fi till 2 miljoner och antalet användare av Retkikartta.fi/Utflyttskarta.fi till över 4 miljoner

– Antal gällande samarbetsavtal med naturturismföretag var 606 st.

– Vi erbjuder fångar i öppna anstalter nyttigt arbete (ca 51 årsverken).

– De frivilliga som arbetade med oss motsvarade 26 årsverken.

www.metsa.fi/web/sv/naturtjanster
www.utinauteren.fi
www.utflyttskarta.fi

Områden

- 40 nationalparker (den senaste Hossa 17.6.2017), 19 naturreservat och över 700 andra lagstadgade skyddsområden
- 12 ödemarksområden i Lappland, 5 statliga strövområden och 3 000 övriga skyddsprograms- eller dylika objekt.
- ca 380 byggnader eller konstruktioner som skyddas genom lag, ca 2 000 fornlämningar.
- i Naturtjänsternas besittning finns sammanlagt över 3,6 mn ha statlig jord och 0,8 mn ha vatten.

Antal besök

- nationalparker: 3 104 700 besök
- statliga strövområden: 237 900 besök
- historiska objekt: 730 800 besök
- naturum: 1 198 900 besök
- övriga populära objekt: 676 200 besök

Antal besök 2017 var sammanlagt 5 948 500.

Service

Kundtillfredsställelsen med servicen i naturum och terrängtjänster var 4,3 (på skalan 1–5).

År 2017 underhöll vi bland annat över 6 000 km vandringsleder och naturstigar samt över 2000 torrtoaletter. Utgallringen av rastplatser riktas mot objekt som tar emot mindre än 3 % av alla besök.

Nationalparker, strövområden och naturum lockar till naturupplevelser överallt i Finland.

Arbete runtom i landet

Naturtjänsterna samt Jakt- och fisketjänsterna sysselsätter personer motsvarande ungefär 500 årsverken i landskapen. Även lokala entreprenörer samt turist-, inkvarterings- och restaurangföretag har nytta av vårt arbete. De frivilliga gör en stor insats genom att samla in artinformation, sköta om naturen och ordna evenemang.

Det naturskyddsarbete som Naturtjänsterna utför är mycket effektivt mätt i såväl resultat som euro. Arbetet utförs genom att engagera olika intressentgrupper och utnyttja ny digitalisering.

PENTTI HYTINEN,
GENERALDIREKTÖR, FORSTSTYRELSEN

FORSTSTYRELSEN är en föregångare inom mångsidig bioekonomi. Vi är ett statligt affärsverk som förvaltar en tredjedel av Finlands yta. Vi sköter om och utvecklar statens mark- och vattenområden på ett ansvarsfullt sätt, så att de på bästa möjliga sätt gagnar hela samhället.

Koncernen Forststyrelsen

JORD- OCH SKOGBRUKSMINISTERIET

MILJÖMINISTERIET

Forststyrelsens styrelse

Generaldirektör
Koncernenheter

AFFÄRSVERKSAMHET

Forststyrelsen
Skogsbruk Ab

Skötsel av statens
mångbruksskogar
och virkesförsäljning

Forststyrelsen
Fastighetsutveckling

Fritids- och affärstomter,
mineraler och
projektutveckling för
vindkraft

OFFENTLIGA FÖRVALTNINGSUPPGIFTER

Naturtjänster

Vård av nationalparker och
övriga naturskyddsområden,
friluftstjänster och skydd av
naturen och kulturarvet

Jakt- och fisketjänster

Vård av fiskevattnen och
jaktmarker, jakt-
och fiskeövervakning

Siemen Forelia Oy | MH-Kivi Oy

Forststyrelsens Naturtjänster

utinaturen.fi

HÄLSA FRÅN NATUREN

- Naturutflykter minskar stressen, förbättrar konditionen och höjer humöret.
- Redan 15–20 minuter i naturen sänker blodtrycket.
- Över 87 % av dem som besökt objekten upplevde att utflykten gett dem mycket positiva hälsoeffekter.
- Leder som är lätta att följa, bra skyltning och webbtjänster lockar människor i alla åldrar ut på naturutflykter.

INKOMST FRÅN NATUREN

- Varje euro av de skattepengar som staten investerar i nationalparkernas tjänster återvänder tiofalt till den lokala ekonomin.
- Natur- och de historiska objektens totala effekt på den lokala ekonomin är över 250 mn € om året.
- Goda friluftstjänster gör att varumärket Finland stärks och vårt land får fler turister.

FRAMTID FRÅN NATUREN

- Vår goda service för barnfamiljer, inlärningsmiljöerna för skolor och utbudet av frivilligarbete lockar nya besökare ut i naturen.
- Det aktiva naturvårdsarbetet bevarar vår naturs rikedom som en del av den biologiska mångfalden på jorden.
- Motion i naturen får allt större betydelse inom hälsovården.

I vår webbtjänst Utinaturen.fi finns råd för utflykter såväl för småbarnsfamiljer som för en veckas vandring samt information om tjänster för t.ex. rörelsehindrade.

På sidorna presenteras också resultat och utredningar. Forskning och projekt har bevisat att naturen har en uppiggande och lugnande effekt samt att den rehabiliterar och integrerar.

www.utinaturen.fi

www.utinaturen.fi/halsaochvalbefinnandefrannaturen